

Čís. 1386.

»Družstvo pražských vzorkových veletrhů« není společenstvem ve smyslu § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

(Rozh. ze dne 31. prosince 1921, R I 1441/21.)

Rejstříkový soud zamítl návrh na zápis firmy »Družstvo pražských vzorkových veletrhů, zapsané společenstvo s ručením obmezeným v Praze« do rejstříku společenstevního. Důvody: Dle předložených stanov, zvláště dle účelu (čl. 2), a dle ustanovení o nabývání členství (čl. 4) nejde tu o sdružení členů neobmezeného počtu za účelem přímé hospodářské podpory členu v jich výdělku a hospodaření společnou hospodářskou činností a zamýšlené sdružení nemá ani v podstatě rázu společenstev ve smyslu § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Účel, který hodlá sdružení sledovati, není hospodářský pro členy ve smyslu zákona: nesměřuje ani k vytvoření nových hospodářských statků a tím podmíněnému rozmnožení příjmu členů ani k účelné spotřebě statků a tím podmíněnému zmenšení výdajů členů ani konečně k zachování hospodářských statků členy již nabytých. Členy osnovaného sdružení mohou být dle čl. 4 stanov všechny osoby (fysické i právnické) vůbec, aniž je poji totéž povolání, zaměstnání neb též zájem. Nesdružují se dle článku toho osoby, které na Pražských vzorkových veletrzích hodlají vzorky svého zboží vystavovati a potřebná k tomu zařízení společnou prací si opatřovati. Nejde tu tedy o sdružení osob ke společné hospodářské činnosti, nýbrž spíše o sdružení kapitálu, který hospodářství členů jen nepřímě má sloužiti. Ostatně jest účel zamýšleného družstva v rozporu s nařízením vlády republiky Československé ze dne 9. dubna 1920, čís. 224 sb. z. a n., o ústavu »Pražské vzorkové veletrhy«, ve zdejším rejstříku. A zapsaném tak, že ustavené družstvo nelze z uvedených důvodů jako společenstvo ve smyslu citovaného zákona do rejstříku společenstevního zapsati, pokud nebudou stanovy odpovídati předpisům zákona o společenstvech. Rekursní soud potvrdil usnesení prvního soudu z jeho důvodů:

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací stížnosti, směřující proti usnesení rekursního soudu, kterým bylo potvrzeno usnesení soudu prvního, bylo by lze vyhověti jen tehdy, kdyby zde byl některý z předpokladů § 16 cís. patentu ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák., o němž by ji stěžovatelé mohli důvodně opřít. Jest zřejmo, že napadené usnesení a řízení jemu předcházejší není zmatečným proto, že rekursní soud prý nezjistil domnělou nesprávnost tvrzení prvního soudu, že »Družstvo pražských vzorkových veletrhů« jest v rozporu s nařízením vlády republiky Československé ze dne 9. dubna 1920, čís. 224 sb. z. a n., neboť nejde tu o porušení zásad nesporného řízení, jichž šetřiti jest nutkavě nařízeno, a není dovolací stížnost po této stránce opodstatněna. Pokud jde o právní posouzení věci, nevytýká sice dovolací stížnost zřejmého porušení zákona, leč, i kdyby se jí tak rozumělo, nelze

odepření zápisu »Družstva pražských vzorkových veletrhu« do společenstevního rejstříku uznati za nezákonné. Účelem zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. bylo, by zřízením »společenstev« hlavně méně zámožným vrstvám obyvatelstva bylo solidárním ručením umožněno, by docílením zisku zlepšilo se jich společenské a hospodářské postavení (viz Kaserer: Materialie k citovanému zákonu str. 60 a násl.). Proto také náleží k podstatě společenstva dle uvedeného zákona, aby sdružení, jež má působnost svou vyvinouti jako společenstvo, kromě neobmezeného počtu členstva dle svých stanov mělo za účel podporovati výdělek nebo hospodářství svých členů společným provozováním podniku, nebo poskytováním úvěru (viz Kaserer tamtéž str. 67). Jde tu tedy dle § 1 zákona o svépomocnou činnost členů společenstva, kterou má býti posilována hospodářská zdatnost, naproti tomu nelze však užití zákona o společenstvech na ona sdružení, která nemají za účel, pěstovati a podporovati blaho svých vlastních členů, nýbrž osob třetích (viz Randa: O několika pochybných otázkách zákona o společenstvech str. 9). Uvedeného právě, pro každé společenstvo dle zákona nepostrádatelného znaku nedostává se »družstvu Pražských vzorkových veletrhů«, neboť dle § 2 jeho stanov je vlastním jeho účelem pracovati pro podnik jiný, totiž pro firmu »Pražské vzorkové veletrhy«, kterážto firma je podnikem samostatným, tedy osobou třetí, o níž je shora zmínka: To připouštějí stěžovatelé také beze všeho ve své stížnosti do usnesení soudu prvního, označující družstvo, jehož zápisu do společenstevního rejstříku se domáhají, za pomocný podnik jiného samostatného podmětu právního, totiž firmy »Pražské vzorkové veletrhy« a také v dovolací stížnosti doznávají, že ustavení se družstva, o něž tuto jde, je doplňkem a podporou oné firmy. Tím jest nepochybně zjištěno, že »družstvo Pražských vzorkových veletrhů« nebylo zřízeno k účelu, uvedenému v zákoně ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák., jehož § 11 stanoví, že úchytky dovoleny jsou jen v těch směrech, jež výslovně jsou prohlášeny za přípustny. Soud vedoucí rejstřík společenstevní musí dle min. nařízení ze dne 14. května 1873, čís. 71 ř. zák. (§ 3 odstavec druhý) opovědem takovým odepřítí zápis do rejstříku, a následkem toho odpadá nutnost, zkoumati, zdali smlouva společenská ostatním svým obsahem vyhovuje jiným ustanovením zákona. Dlužno připustiti, že účel, který si družstvo Pražských vzorkových veletrhů vytкло, jest nejen dovoleným, nýbrž i vši podpory hodným, ale vzhledem k tomu, co bylo uvedeno, nesrovnává se zřízení společenstva k dosažení účelu toho se zákonem, a nelze proto zamítnutí návrhu, aby byl povolen zápis družstva toho do rejstříku společenstevního, uznati za nezákonné.

Čís. 1387.

K zajištění nároku, by byla uvedena v chod a provozována osobní zdviž za účelem jejího nerušeného užívání nájemcem, nelze navrhovateli povolití, by zdviž na odpůrcovy náklady uvedl v chod a provozoval.

(Rozh. ze dne 31. prosince 1921, R I 1559/21.)

K zajištění žalobcova nároku, by byla uvedena v chod a provozována zdviž žalovaného, povolil soud první stolice prozatímní opatření